

Зимогляд Н. С.

Українська інженерно-педагогічна академія

ВИБІР КОЛЬОРОВОГО РІШЕННЯ ОДЯГУ ФАХІВЦЕМ ІНДУСТРІЇ МОДИ

Анотація. В статті обґрунтовано необхідність врахування при виборі кольору одягу як зовнішніх даних людини – кольорового типу, так і внутрішніх – психологічних особливостей. Розроблено алгоритм вибору кольорового рішення одягу, що складається із 4 етапів: визначення кольорового типу зовнішності, визначення рис характеру, вибір загального колірної рішення одягу на підставі психологічних особливостей особистості, уточнення відтінку загального кольору одягу на підставі кольорового типу зовнішності.

Ключові слова: колір одягу, кольоровий тип зовнішності, психологічні особливості, алгоритм вибору кольорового рішення, фахівець індустрії моди.

Аннотація. Зимогляд Н.С. Выбор цветового решения одежды специалистом индустрии моды. В статье обоснована необходимость учета при выборе цвета одежды как внешних данных человека – цветового типа, так и внутренних – психологических особенностей. Разработан алгоритм выбора цветового решения одежды, который состоит из 4 этапов: определение цветового типа внешности, определение черт характера, выбор общего цветового решения на основании психологических особенностей личности, уточнение оттенка общего цвета одежды на основании цветового типа внешности.

Ключевые слова: цвет одежды, цветовой тип внешности, психологические особенности, алгоритм выбора цветового решения, специалист индустрии моды.

Annotation. Zimoglyad N. S. Choice of a color score of clothes expert of the industry of fashion. In article need of the account is proved at a choice of color of clothes as external data of the person – color type, and internal – psychological features. The algorithm of a choice of a color score of clothes which consists of 4 stages is developed: definition of color type of appearance, definition of traits of character, choice of the common color score on the basis of psychological features of the personality, specification of a shade of the general color of clothes on the basis of color type of appearance.

Keywords: color of clothes, color type of appearance, psychological features, algorithm of a choice of a color score, expert of the industry of fashion.

Постановка проблеми. Колір є невід'ємною складовою образу людини, тому його вибір є вельми актуальним питанням в діяльності фахівців індустрії моди: для стильмейкерів, іміджмейкерів – на етапі підбору у крамницях та бутиках, для дизайнерів одягу – на етапі ескізної розробки костюму. Аналіз літератури та власний практичний досвід свідчать, що при виборі кольору одягу найчастіше враховуються такі чинники, як модний напрямок, призначення виробу та кольоровий тип зовнішності особистості. Однак, низка публікацій [1-8] свідчить, що забезпечення психологічної комфортності швейного виробу можна домогтися лише за умови врахування психологічних особливостей особистості, які суттєво впливають на кольорове уподобання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вченими [9-11] зібрана ґрунтовна експериментальна база, яка свідчить про те, що кольорові уподобання пов'язані з наступними психофізіологічними особливостями особистості:

- синій колір: інтровертованість, пасивність, підвищена тривожність, схильність до песимістичності, невпевненість у собі, нерішучість, залежність, вдумливість, чутливість, прихильність до людей, потреба в спілкуванні, розумінні та співчутті, конформність установок, пасивність, прагнення до стабільності, меланхолічність;
- зелений: завзятість, цілеспрямованість, наполегливість, скрупульозна точність, схильність до систематизації, амбіційність, стійкість прихильностей та інтересів, захопленість, почуття суперництва, змагальність, акуратність, педантизм, прагнення до лідування;
- червоний: активність, прагнення до успіху, самостійність, незалежність, владність, доміантність, авторитарність, висока пошукова активність, допитливість, спонтанність поведінки, розкутість почуттів, імпульсивність, знижений самоконтроль, екстравертованість.
- жовтий: експансивність, потреба в спілкуванні, емотивність, оптимістичність, нестриманість, імпульсивність, розкутість, нетерплячість, нестійкість, метушливість, екстравертованість, холеричність;
- фіолетовий: підкреслений індивідуалізм, утруднена адаптація через ослаблення самосвідомості, оригінальність мислення, емоційна незрілість, нестійкість, імпульсивність, підвищена естетична чуйність, здатність до незалежних оцінок;
- коричневий: тривожність, невпевненість, почуттєва вразливість, потреба в фізіологічному та фізичному комфорті, твердість в переконаннях;
- чорний: агресивність, суб'єктивізм, відчуття відособленості та непокори, активна протидія середовищу;
- сірий: інтровертованість, труднощі в міжособистісних контактах, потреба в заспокоєнні, відпочинку, пасивність, розсудливість, недовірливість, стриманість, підвищений емоційний контроль.

Аналіз низки літературних джерел [7; 12-14] щодо проектування та підбору одягу дозволяє кон-

Надійшла до редакції 04.12.2012

статувати велику кількість рекомендацій стосовно вибору кольору одягу на підставі кольорового типу зовнішності.

Однак, можна відмітити, що, не зважаючи на наявність фундаментальної експериментальної бази, фахівцями індустрії моди вибір кольору одягу з урахуванням обох факторів – зовнішніх даних та внутрішніх психологічних – ще й досі не ведеться.

Тому **метою** даної публікації є розробка алгоритму вибору кольорового рішення одягу з урахуванням кольорового типу зовнішності та психологічних особливостей особистості.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Отже, чи буде колір одягу лічити людині та забезпечувати їй психологічний комфорт, залежатиме від того, чи враховано такі характеристики, як кольоровий тип зовнішності та риси характеру (рис.1).

Розглянемо за таких обставин послідовність дій по добору кольорового рішення одягу фахівцем сфери моди.

Перш за все, необхідно визначити кольоровий тип зовнішності споживача. Колірний тип зовнішності визначається на підставі сполучення кольорів шкіри, волосся та очей. Сьогодні загальновизнаною й найпоширенішою в практиці іміджування є американська класифікація кольірних типів зовнішності, так звана «теорія пір року», відповідно до якої розрізняють весняний, літній, осінній і зимовий типи [12; 13]. При цьому виходять із того, що з кожним типом гармоніюють кольори певного сезону: інтенсивні, контрастні й холодні кольори зими, або приглушені, начебто затягнуті димкою кольори літа, або теплі, ясні фарби весни, або світлі, але землісті – осені. Ця теорія справедлива як для жінок, так і для чоловіків.

Л.П. Шершньовою [15] запропоновано виділяти три основних типи: холодний, теплий і змішаний.

Сучасні технології кольірного аналізу зовнішності засновані на тестуванні за допомогою кольірних хусток або карт. Перебір кольірних хусток, характерних для кожного типу, дозволяє досить точно й наочно для клієнта визначити відповідну палітру кольорів і продемонструвати «антикольори» кожного типу.

Після кольорового типу зовнішності для адекватного вибору кольору одягу необхідно визначити психологічні особливості особистості. Вчені-психологи не дійшли єдиної точки зору стосовно

об'єктивного набору характеристик особистості, який би в повній мірі описував характер людині.

Кеттеллом [16; 17] виділено шістнадцять рис характеру (факторів): фактор А – полюси «замкнутість-товариськість», фактор В – інтелект, фактор С – «емоційна нестійкість – емоційна стійкість», фактор Е – «підлеглість – домінантність», фактор F – «стриманість – експресивність», фактор G – «схильність до почуттів – висока нормативність поведінки», фактор Н – «боязкість – сміливість», фактор І – «жорстокість – чутливість», фактор L – «довірливість – підозрілість», фактор М – «практичність – розвинена уява», фактор N – «прямолінійність – дипломатичність», фактор О – «впевненість у собі – тривожність», фактор Q₁ – «консерватизм – радикалізм», фактор Q₂ – «конформізм – нонконформізм», фактор Q₃ – «низький самоконтроль – високий самоконтроль», фактор Q₄ – «розслабленість – напруженість», фактор MD – «адекватність самооцінки».

К.Леонгардом, Н.Шмішеком [18], А.Е. Личко [19] визначено крайні (загострені) норми рис характеру, так звані акцентуації. К.Леонгард, Н.Шмішек виділяють десять типів акцентуацій: загострений, збудливий, демонстративний, педантичний, гіпертимний, дистимний, циклотимічний, екзальтований, тривожний, емотивний. За класифікацією А.Е. Личко акцентуацій тринадцять: параноїк, епілептоїд, гіпертим, істероїд, шизоїд, психостеноїд, сензитив, гіпотим, конформний, нестійкий, астеноїд, лабільний, циклоїд.

Недоліком відмічених структур характеру Р.Б. Кеттела, К.Леонгарда, Н.Шмішека, А.Е. Личко є надлишкова кількість визначуваних ознак та великі затрати часу на їх діагностування.

Об'єктивний мінімум психологічних ознак та часових затрат на їх знаходження властивий структурі характеру, запропонованій О.Б. Хромовим. За думкою О.Б. Хромова [16], характер людини можна описати п'ятьма ознаками (факторами), це такі: екстраверсія, соціальна контактність, самоконтроль, емоційна стійкість, практичність. Для їх визначення автором розроблено опитувальник «Велика п'ятірка», що містить 75 парних висловів, які характеризують поведінку людини. Стимульний матеріал має п'ятиступеневу оцінну шкалу Лайкерта (-2; -1; 0; 1; 2), за допомогою якої можна виміряти ступінь виразу кожного з п'яти характерологічних факторів.

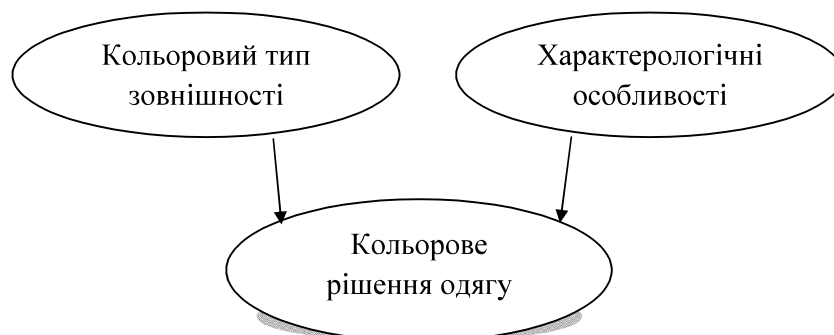

Рис.1. Головні чинники, що впливають на вибір кольору одягу

Таблиця 1

Кольори одягу, що гармоніюють із колірним типом зовнішності

Колірний тип зовнішності	Колір одягу
1	2
Весна	<p>Теплі, справляючи враження свіжості, кольори. Відтінки світлі, чисті, ясні, немов пронизані сонячним світлом.</p> <p>Бежевий колір: відтінки верблюжої вовни, піску, карамелі, молочного шоколаду. Але коричневий колір кави вже занадто темний.</p> <p>Жовтий: сонячно-жовтий, теплий кукурудзяний, золотавий.</p> <p>Червоний: світлий, прозорий, кораловий, томатний, колір червоного перцю, світлі нюанси жовтогарячого й абрикосового.</p> <p>Синій: світло – бірюзовий, волошковий, колір крокусів.</p> <p>Зелений: колір липи, зеленого яблука, жовто-зелений.</p> <p>Білий: колір слонової кістки, ячної шкарлупи, не сніжно-білий.</p> <p>Рекомендується уникати приглушених пастельних і темних, яскравих фарб, особливо холодних. Потрібно дуже обережно користуватися чорним кольором.</p>
Літо	<p>Ідеальні кольори – прохолодні, що базуються на блакитному, м'які, приглушені, похмурі, молочні, розпливчасті, водянисті. Гарні всі пастельні тони сірих, блакитних і рожевих нюансів.</p> <p>Синій: насамперед індиго (джинсовий), особливо «варень». Завжди має сіруватий відтінок.</p> <p>Червоний: з рожевими відтінками. Колір від спілої вишні, малини, фуксії, азалії, кавуна, до стриманих сіро-рожевих тонів.</p> <p>Фіолетовий: легкий холодно-блакитнуватий, від бузкового до кольору лаванди, сливи.</p> <p>Коричневий: з рожевим відтінком колір какао, піщано-коричневий, м'який бежевий з домішкою рожевого, сіро-бежевий, кава з молоком.</p> <p>Жовтий: «важкий» колір для літнього типу, краще вибрати ніжно-лимонний відтінок.</p> <p>Зелений: колір морської хвилі, світло-бірюзовий, темно-зелений, м'ятний.</p> <p>Білий: колір ячної шкарлупи, білої вовни.</p> <p>Рекомендується уникати яскравих, кричущих, різких (у тому числі чорних і білосніжного), теплих кольорів. «Антикольори»: жовтогарячий, золотавий, червонясто-цегельний, травнева зелень.</p>
Осінь	<p>Ідеальна палітра – колорит осіннього пейзажу. Теплі, землясті, насичені, важкі нюанси, часто з червонясто-золотавим відблиском. Фарби осені приглушені, не променисті.</p> <p>Коричневий: всі теплі й золоті червонуваті відтінки, від бронзового до медяного, колір верблюжої вовни, шоколадно-коричневий.</p> <p>Червоний: глибокий червоний колір іржі, томатно-червоний, колір польового маку, світлим «осіннім» жінкам може лічити лососевий.</p> <p>Жовтий: насичений колір соняшника, кукурудзяний, гірчичний.</p> <p>Жовтогарячий: апельсиновий, ніжно-абрикосовий, коричнево-жовтогарячий.</p> <p>Зелений: маслиновий, хакі, темний колір мохів або ялинової хвої, темно-зелений, колір зеленого горошку або зеленого яблука.</p> <p>Синій: насичений газово-синій, сливово-синій, що мають червоно-фіолетовий відтінок.</p> <p>Білий: теплий кремове-білий колір.</p> <p>Краще уникати всіх яскравих різких кольорів, особливо холодних (пурпурно-рожевого, сніжно-білого, глибокого синього й фіолетового) і припудрених пастельних відтінків, які блякнуть перед інтенсивністю колірної гами осені.</p>

Третім кроком, після визначення кольорового типу зовнішності і рис характеру, є вибір загального колірного рішення одягу на підставі психологічних особливостей особистості. Аналіз літератури дозволяє констатувати, що основні риси характеру за О.Б. Хромовим зумовлюють такі кольорові уподобання:

- екстраверсія – червоний, жовтий;
- інтроверсія – зелений, синій, фіолетовий, сірий, чорний;
- обособленість – зелений, фіолетовий, сірий, чорний;
- прив'язаність – червоний, жовтий, синій;

- самоконтроль – зелений, синій, сірий;
- імпульсивність – червоний, жовтий, фіолетовий;
- нестійкість – жовтий, коричневий, синій, фіолетовий;
- стійкість – червоний, зелений, сірий;
- експресивність – червоний, жовтий, фіолетовий;
- практичність – зелений.

На останнє, загальний колір одягу потребує конкретизування шляхом підбору саме того відтінку, який гармоніює із кольоровим типом зовнішності.

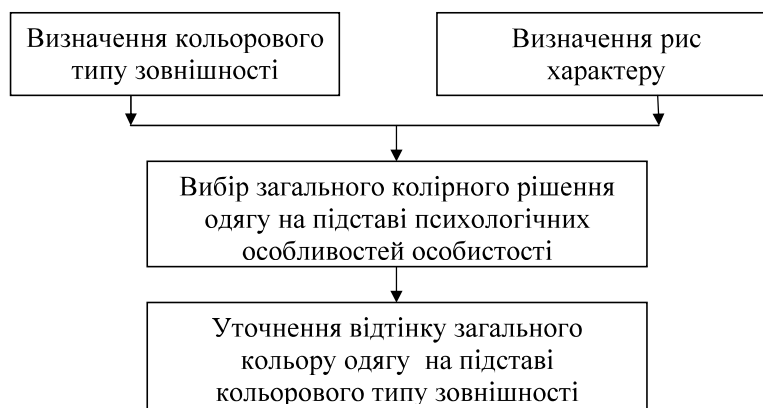

Рис.2. Алгоритм вибору кольорового рішення одягу

Рекомендації з цього приводу наведено у табл.1 за даними [13].

Таким чином, алгоритм вибору кольорового рішення одягу має наведений на рис. 2 вид.

Висновки. Розроблено алгоритм вибору кольорового рішення одягу фахівцями індустрії моди, який складається із чотирьох етапів: визначення кольорового типу зовнішності, визначення рис характеру, вибір загального колірної рішення одягу, уточнення його відтінку.

Перспективи подальших досліджень пов'язані із конкретизацією запропонованого алгоритму вибору кольору одягу, розробкою процедурних моделей цього процесу, адаптованих для навчання майбутніх фахівців індустрії моди у ВНЗ.

Література:

- Акимочкина И.М. Экспертная система выбора предпочтительных моделей одежды для формирования гармоничного внешнего образа индивидуальных потребителей / Акимочкина И.М., Кривобородова Е.Ю., Петушкова Г.И. // Швейная промышленность. – 2007. – №2. – С.55.
- Коробцева Н.А. Одежда как объект психологического исследования / Н.А. Коробцева, Е.А. Петрова // Швейная промышленность. – 1998. – №4. – С. 36–37.
- Коробцева Н.А. Ощущения поддаются измерению. Психофизический подход к оценке качества швейных изделий / Коробцева Н.А. // Квалификация и качество. – 2003. – №4. – С. 32–35.
- Коробцева Н.А. Формирование индивидуального имиджа и проектирование одежды: актуальные проблемы и направления исследований / Коробцева Н.А. // Имиджелогия-2005: Феноменология, теория, практика: Материалы третьего международного симпозиума по имиджелогии / под ред. Е.А. Петровой. – М.: РИЦ АИМ, 2005. – С. 323-325.
- Петрова Е.А. Оценка психологической комфортности одежды: учеб. пособие / Е.А. Петрова, Н.А. Коробцева. – М.: РИО МГТА, 1996. – 10 с.
- Петрова Е.А. Презентация характера во внешнем облике человека / Е.А. Петрова, Н.А. Коробцева // Современные проблемы психолого-педагогических наук. – Саранск, 1996. – Вып.8. – С. 62–64.
- Медведева Т.В. Художественное конструирование одежды: учебное пособие / Т.В. Медведева – М.: ИД «ФОРУМ»: ИНФРА-М, 2009. – 480 с. – (Высшее образование).
- Шершнева Л.П. Научные разработки кафедры ТШП РосЗИТЛП для швейного производства / Л.П. Шершнева // Швейная промышленность. – 2004. – №3. – С. 26–27.
- Базыма Б.А. Психология цвета: теория и практика / Б.А. Базыма. – СПб.: Речь, 2005. – 205с.
- Люшер М. Сигналы личности: ролевые игры и их мотивы / М.Люшер. – Воронеж: НПО «МОДЕК», 1995. – 176 с.
- Собчик Л.Н. МЦВ – метод цветовых выборов. Модифицированный восьмицветовой тест Люшера. Практическое руководство / Л.Н. Собчик. – СПб.: Изд-во «Речь», 2001. – 112 с.
- Ветвицкая Т.В. Дизайн стильной одежды / Т. В. Ветвицкая. – Х.: Фолио, 2006. – 223 с. – (Мастер-класс).
- Имидж женщины-лидера. Коллективная монография. – Иваново: издат. Центр «Юнона», – 1998. – 95 с.
- Шепель В.М. Имиджелогия: секреты личного обаяния / В.М. Шепель. – М.: Феникс, 2005. – 416 с.
- Шершнева Л.П. Основы прикладной антропологии и биомеханики / Шершнева Л.П., Пирязева Т.В., Ларькина Л.В. – М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2004. – 144 с.
- Батаршев А.В. Диагностика темперамента и характера. 2-е изд. / А.В. Батаршев. – СПб.: Питер, 2007. – 368 с. – (Практическая психология).
- Серова Л.Г. Психодиагностика в спорте: Учебное пособие для вузов / Серова Л.Г., Маришук В.Л., Блудов Ю.М. – М.: Просвещение, 2005. – 349 с.
- Леонгард К. Акцентуированные личности / К. Леонгард. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 544 с.
- Личко А. Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков Изд. 2-е доп. и перераб. / А.Е. Личко. – Л.: Медицина, 1983. – 273 с.